

POSTANOWIENIE

12 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Władysław Pawlak

na posiedzeniu niejawnym 12 września 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością spółki
komandytowej w G.
przeciwko Niestandaryzowanemu Funduszowi Wierzytelności Funduszowi
Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Niestandaryzowanego Funduszu Wierzytelności
Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu
z 11 lipca 2023 r., I AGa 25/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia pozwanemu odpisu niniejszego orzeczenia do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z 11 lipca 2023 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację pozwanego - Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego (obecnie Niestandaryzowany Fundusz Wierzytelności

Fundusz Inwestycyjny Zamknięty) w W. od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 29 września 2022 r., którym zasądzono od pozwanego na rzecz powoda P. sp. z o.o. sp.k. w G. kwotę 100 000 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 23 marca 2019 r. do dnia zapłaty.

Z zasadniczych ustaleń Sądu pierwszej instancji, które podzielił Sąd odwoławczy, wynikało m.in., że 9 kwietnia 2009 r. G. H. zawarł z Bankiem S.A. w W. umowę kredytu mieszkaniowego zabezpieczonego m.in. hipotekami obciążającymi nieruchomości położoną w S.. Bank ten zbył 16 grudnia 2014 r. przysługującą mu z mocy tej umowy wierzytelność na rzecz pozwanego. Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym 9 maja 2016 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od G. H. na rzecz pozwanego kwotę 2 179 788,12 zł wraz ze stosownymi odsetkami w związku z nabytym roszczeniem wynikającym z tej umowy. Wierzytelność wynikającą ze wskazanej umowy pozwany umową cesji z 4 października 2016 r. przełał na rzecz powoda. Zbywca zapewnił, że wierzytelność istnieje, jest w całości wymagalna i nieprzedawniona oraz została stwierdzona prawomocnym tytułem wykonawczym w postaci nakazu zapłaty. Za wierzytelność tę nabywca zapłacił 875 000 zł. Po zawarciu umowy cesji powód uzyskał 18 października 2016 r. na swoją rzecz klauzulę wykonalności nadaną przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu i wystąpił do komornika sądowego o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Zważywszy, że G. H. wskazywał, iż nie otrzymał odpisu nakazu zapłaty z 9 maja 2016 r. i zamierza podnosić zarzut przedawnienia wierzytelności powód zawarł z nim 2 grudnia 2016 r. pisemne porozumienie, w którym uzgodniono, że w przypadku, gdy nabyta przez powoda wierzytelność okaże się przedawniona G. H. zapłaci na jego rzecz 700 000 zł, w przypadku zaś, gdy sąd prawomocnie rozstrzygnie, że wierzytelność nie jest przedawniona zapłaci łącznie 1 900 000 zł. W piśmie z 7 grudnia 2016 r. powód zgłosił pozwanemu ewentualną wadę prawną wierzytelności wynikającą z przedawnienia. Sąd Okręgowy we Wrocławiu prawomocnym wyrokiem z 19 grudnia 2017 r. zasądził od G. H. na rzecz pozwanego kwotę 1 428 213,32 zł z ograniczeniami wynikającymi z ustanowionych hipotek. Sąd Okręgowy uznał, że roszczenie funduszu jest przedawnione wobec G. H. jako dłużnika osobistego, a jego odpowiedzialność ograniczona jest do nieruchomości obciążonej hipotecznie.

Sąd Okręgowy ocenił powództwo P. sp. z o.o. sp.k. w G. jako uzasadnione. Z okoliczności faktycznych sprawy wynikało bowiem, że w chwili zawarcia przez strony umowy cesji wierzytelność nią objęta była częściowo przedawniona, a zaspokojenie nabywcy mogło nastąpić jedynie z nieruchomości położonej w S.. Wierzytelność z tytułu zawartej umowy kredytowej stała się wymagalna 11 stycznia 2013 r., a pozwany pozew przeciwko G. H. wniósł 13 kwietnia 2016 r., a więc z przekroczeniem trzyletniego terminu przedawnienia. Pozwany, dysponując profesjonalną obsługą prawną posiadał wiedzę lub przy zachowaniu należytej staranności powinien wiedzieć, że nakaz zapłaty nie został odebrany przez dłużnika i hipotetycznie będzie on uprawniony do złożenia sprzeciwu lub wniosku o przywrócenie terminu do jego złożenia również w późniejszym terminie. W takiej sytuacji na podstawie art. 471 k.c. pozwany ponosił odpowiedzialność za nienależyte wykonanie zobowiązania w postaci sprzedaży przedawnionej wierzytelności. Ostatecznie wadą prawną dotknięta była jedynie część wierzytelności bowiem powód uzyskał na swoją rzecz tytuł wykonawczy na łączną kwotę 1 887 863,23 zł zamiast spodziewanych 2 258 995,89 zł. Skoro za całą wierzytelność powód zapłacił 875 000 zł, to za wierzytelność objętą wyrokiem powinien proporcjonalnie zapłacić 731 245,38 zł. W konsekwencji szkodą powoda jest kwota 143 755 zł przewyższająca dochodzone roszczenie.

Sąd Apelacyjny, dzieląc ocenę prawną Sądu pierwszej instancji, wskazał m.in., że wobec oświadczenia cedenta, iż jedynie „według swojej najlepszej wiedzy” wierzytelność ta nie jest przedawniona, cesjonariusz miał prawo pozostawać w przekonaniu, że jest tak w istocie. Zaakceptował także stanowisko, że sformułowanie powyższe nie wyłącza odpowiedzialności cedenta za okoliczność, że zbywana wierzytelność była jednak przedawniona. Sąd odwoławczy uznał ponadto, wbrew zarzutom apelacji, że fakt, iż powód znał miejsce zamieszkania dłużnika przelewanej wierzytelności i po zbadaniu posiadanej przez pozwaną dokumentacji mógł ocenić ryzyko utraty mocy prawomocnego nakazu zapłaty nie dawała podstaw do przyjęcia, że powód przyczynił się do powstania szkody.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił zaskarżonemu orzeczeniu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 535 k.c. i w zw. z art. 555 k.c. - poprzez jego niezastosowanie, skutkujące błędną wykładnią

postanowień umowy sprzedaży wierzytelności i przyjęciem, że przelew obejmował wierzytelność nieprzedawnioną (brak przedawnienia był cechą charakteryzującą świadczenie cedenta), w sytuacji gdy przedmiotem przelewu, zgodnie z treścią § 3 ust. 1 oraz § 1 ust. 1 umowy, była wierzytelność wynikająca z umowy kredytu mieszkaniowego wraz z zabezpieczeniami, a oświadczenie cedenta o braku przedawnienia zostało złożone w odrębnej jednostce redakcyjnej i z zastrzeżeniem, iż jest czynione „według swojej najlepszej wiedzy”; art. 473 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 65 § 1 i 2 k.c. - poprzez jego niezastosowanie i uznanie, że cedent odpowiada za przedawnienie przelewanej wierzytelności, w sytuacji gdy cesjonariusz złożył wyraźne oświadczenie, że „zna stan prawny wierzytelności, (...) i nie wnosi w tym zakresie zastrzeżeń” (§ 2 pkt 4 umowy); art. 471 k.c. w zw. z art. 516 zd. 1 k.c. i w zw. z art. 535 k.c., art. 555 k.c. oraz art. 65 § 1 i 2 k.c. - poprzez jego błędne zastosowanie i stwierdzenie, że pozwany odpowiada za nienależyte wykonanie zobowiązania, w sytuacji, gdy składając oświadczenie odnośnie do braku przedawnienia przelewanej wierzytelności wyraźnie zastrzegł, iż działa „według swojej najlepszej wiedzy”, w momencie zawierania umowy pozwany dysponował tytułem wykonawczym stwierdzającym przelewaną wierzytelność, a więc w tym czasie, obiektywnie, wierzytelność nie miała przymiotu przedawnionej i pozwany nie miał wiedzy o ewentualnych podstawach utraty mocy nakazu zapłaty, a ponadto, działał ze świadomością, iż powód, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył wyraźne i jednoznaczne oświadczenia odnośnie do weryfikacji i akceptacji stanu prawnego wierzytelności oraz akceptacji ryzyka, jakie wiąże się z nabyciem wierzytelności, wobec czego stronie pozwanej nie można przypisać winy.

Skarżący, uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, powołał się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Problem sprowadza się do udzielenia odpowiedzi na następujące pytania:

1) Czy złożone przez zbywcę oświadczenie dotyczące cechy zbywanej rzeczy (prawa) poprzedzone zastrzeżeniem, iż czynione jest to „według swojej najlepszej wiedzy”, wiąże się z odpowiedzialnością kontraktową zbywcy za ewentualny brak tej cechy, czy też wyłącznie z odpowiedzialnością za brak należytej staranności przy składaniu oświadczenia odnośnie danej cechy?

2) Czy złożone przez nabywcę oświadczenie, że zna stan prawny nabywanej rzeczy (prawa) i nie wnosi w tym zakresie zastrzeżeń, prowadzi do wyłączenia odpowiedzialności kontraktowej zbywcy za wystąpienie ewentualnych wad prawnych?

3) Czy w sytuacji, gdy w umowie przelewu cedent nie bierze wprost odpowiedzialności za brak przedawnienia przelewanej wierzytelności, stwierdzenie przedawnienia wiąże się z odpowiedzialnością kontraktową cedenta względem cesjonariusza?

W odpowiedzi na skargę powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania bądź o jej oddalenie, a ponadto o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może zostać osiągnięty jedynie poprzez powołanie i właściwe uzasadnienie istnienia wymienionych przesłanek, a rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania następuje na podstawie oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają przyczynom kasacyjnym wymienionym w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) polega na sformułowaniu tego zagadnienia, wskazaniu przepisu, na tle którego ono powstało i przedstawieniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002,

nr 12, poz. 151, z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ. i z 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Uzasadnienie wniosku skarżącego nie odpowiada tym wymaganiom. Przedstawione w skardze pytania nie noszą cech istotnego zagadnienia prawnego w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Skarżący, stawiając je, zmierza wyłącznie do poddania ocenie Sądu Najwyższego trafności zarzutów kasacyjnych. Potwierdza to argumentacja wniosku, która odpowiada uzasadnieniu podstaw skargi i stanowi głównie polemikę ze stanowiskiem Sądu odwoławczego. Skarżący nie wskazał istotnego, abstrakcyjnego problemu prawnego, budzącego poważne wątpliwości i wymagającego rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, a jedynie kwestie, która mogą być rozwiązane w ramach zwykłego stosowania prawa z uwzględnieniem okoliczności danej sprawy. Ich istota wiąże się ze szczegółową analizą zapisów konkretnej umowy łączącej strony sporu. Pozwany, uzasadniając wniosek, przedstawił jedynie swoje wątpliwości odnośnie do interpretacji określonych postanowień tej umowy i postulowany sposób ich rozstrzygnięcia. Co do pytania trzeciego skarżący dodatkowo nieskutecznie oparł się na własnej ocenie, która nie znajdowała odzwierciedlenia w rozważaniach Sądu, że „nie brał wprost odpowiedzialności za brak przedawnienia przelewanej wierzytelności”. Należy podkreślić, że nawet uzasadnione wątpliwości co do trafności wykładni postanowień umownych samodzielnie nie mogłyby skutecznie uzasadniać poglądu o wystąpieniu przyczyny, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Warto także przypomnieć, że skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, mocno nacechowany pierwiastkiem publicznoprawnym, a rolą Sądu Najwyższego nie jest weryfikacja prawidłowości podstawy faktycznej i prawnej zaskarżonego orzeczenia.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., rozstrzygając o kosztach postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c., zaś w zakresie odsetek w oparciu o art. 98 § 1¹ k.p.c. w zw. z art. 19 ust. 1 i art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 614), a także przy uwzględnieniu § 2a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 sierpnia

2014 r. w sprawie określenia brzmienia klauzuli wykonalności (jedn. tekst: Dz. U. z 2021 r. poz. 2324). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe powoda w postępowaniu kasacyjnym ustalone według minimalnej stawki (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie - jedn. tekst: Dz. U. z 2023 r. poz.1964 ze zm.).

r.g.

[ał]